

Voortgangs- rapportage 2024-2025

Klimaatneutraal
Dordrecht 2040

Klimaatneutraal 2040 is een opgave
van de Gemeente Dordrecht

Inleiding

Voor u ligt de Voortgangsrapportage 2024–2025 over de Routekaart Klimaatneutraal Dordrecht 2040. Iedere twee jaar rapporteert de gemeente over de voortgang van dit programma. Dit is de eerste voortgangsrapportage.

Dordrecht wil een klimaatneutrale stad zijn in 2040. Dat is tien jaar eerder dan de ambitie voor heel Nederland. Daarmee ligt de lat hoog! Maar dit is ook hard nodig. Heftige regenbuien en extreme hitte zijn in onze stad geen zeldzaamheid meer. Het leefklimaat komt steeds meer onder druk te staan en we ervaren allemaal de gevolgen. Als gemeente hebben we de verantwoordelijkheid om dit onder ogen te zien en actie te ondernemen. We hebben niet overal evenveel invloed op en zijn deels afhankelijk van het Rijk en Europa. Daar waar wij wel invloed hebben, is de handschoen opgepakt.

Onze plannen zijn uitgewerkt in de Routekaart Klimaatneutraal Dordrecht 2040, die in het voorjaar van 2024 is vastgesteld door de gemeenteraad.

De gemeente is, samen met onze partners in de stad, ondernemers en inwoners de afgelopen twee jaar voortvarend aan de slag gegaan. Op brede schaal wordt energie bespaard, duurzame energie opgewekt en de stad vergroend. Zowel de daadwerkelijke uitstootcijfers als onze prognoses laten een significante reductie van CO₂-uitstoot zien ten opzichte van 2019, ons referentiejaar. Er zijn mooie successen geboekt op alle vier de onderdelen van de routekaart: Economie, Bouwen en Gebouwde omgeving, Mobiliteit en Energie. In deze voortgangsrapportage leest u daar meer over.

Ook hebben we te maken met lastige vraagstukken. Netcongestie is daar op dit moment het beste voorbeeld van. In heel Nederland staat het centrale energiesysteem onder druk. Wie een nieuwe aansluiting wil, moet achteraan de lange wachtrij plaatsnemen. En de benodigde netverzwaring gaat nog jaren duren. Eind 2025 is besloten dat de beperkingen ook gaan gelden voor woningbouw en andere kleinverbruik aansluitingen, zoals het MKB.

We zijn daarom actief aan de slag met een lokaal, duurzaam en toekomstbestendig energiesysteem. Op allerlei plekken in Dordrecht zijn initiatieven gestart die hieraan bijdragen. Van energiecoöperaties waar bedrijven energie samen opwekken en onderling delen tot een pilot voor een buurtbatterij.

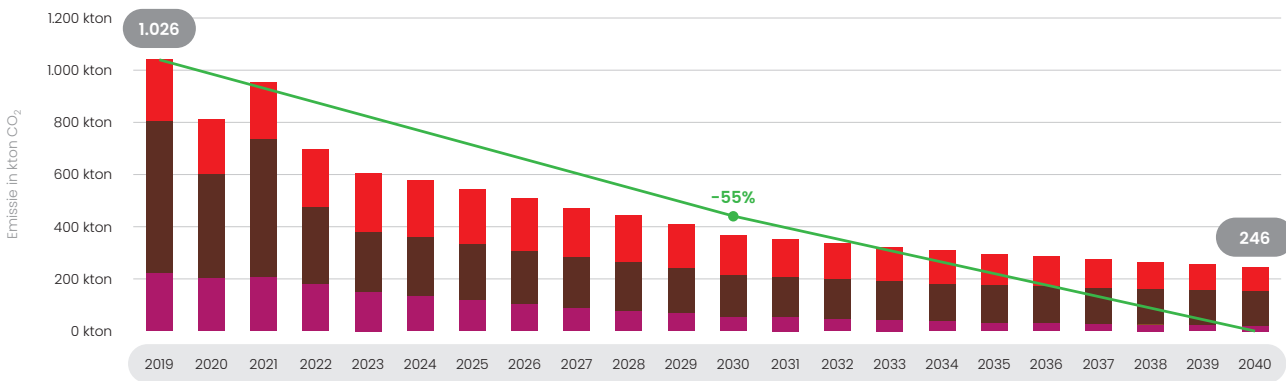
Na deze inleiding leest u eerst over de meest recente cijfers van onze totale uitstoot. Daarna laten we u de voortgang op de vier verschillende routekaarten zien. Dit gebeurt met het 'Hink, Stap, Sprong' model. We kijken met deze rapportage terug op de 'Hink' (tot 2026). Elke routekaart geeft daarnaast ook een doorkijk op de 'Stap' (2026–2030).

Omdat meerdere routekaarten ook gedetailleerdere voortgangsrapportages en voorstellen hebben, verwijzen we regelmatig naar deze achterliggende stukken.

Totale uitstoot Dordrecht

Voor de cijfers van de daadwerkelijke uitstoot van CO₂ zijn we afhankelijk van het Rijk. Deze cijfers lopen helaas twee jaar achter, waardoor de meest recente cijfers uit het jaar 2023 komen. De jaren 2024-2040 zijn prognoses op basis van onze gemeentelijke maatregelen en acties, autonome ontwikkelingen en nationaal en internationaal beleid. Het doel is 55% minder CO₂ uitstoot in 2030 ten opzichte van het referentiejaar 2019. In 2040 is er geen uitstoot meer. Met onze huidige plannen komen we een heel eind, maar het is niet voldoende om geen uitstoot in 2040 te halen. Dat vraagt in de nieuwe bestuursperiode om extra maatregelen voor uitstootreductie.

Emissie

Lijn = doelstelling 2030 (-55%) en 2040 (0% uitstoot)
 Staafdiagram = reductie o.b.v. onze plannen en autonome ontwikkelingen

Klimaatneutraal 2040

Routekaart
Economie

Routekaart
Gebouwde
omgeving

Routekaart
Mobiliteit

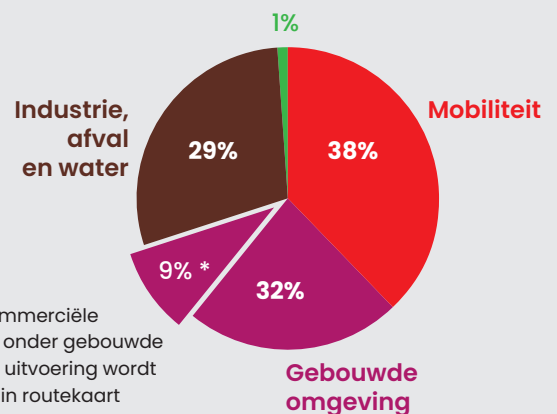
Routekaart
Energie

601.000 ton CO₂-eq (2023)
 -40% t.o.v. 2019

- 76% CO₂
- 24% overige broeikasgassen

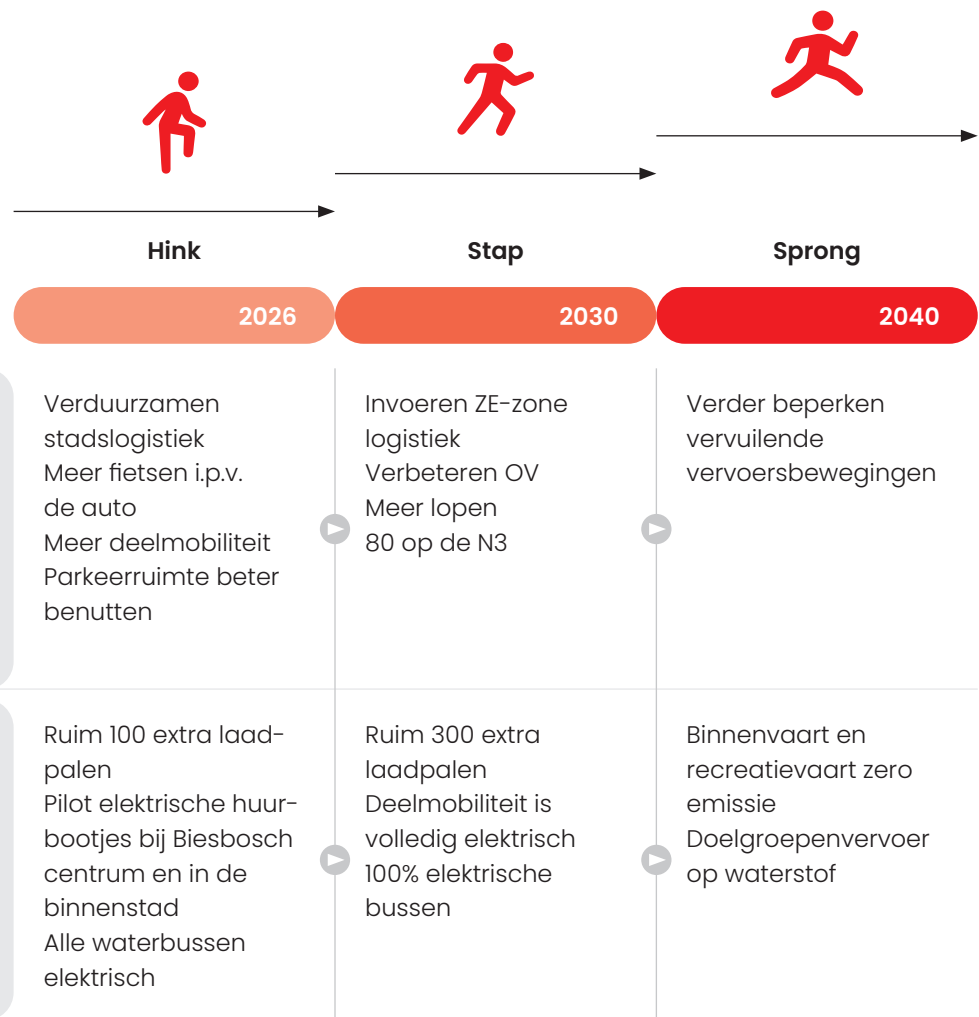
Waar zit de uitstoot? (2023)

* De uitstoot van commerciële dienstverlening valt onder gebouwde omgeving, maar de uitvoering wordt verder opgenomen in routekaart Economie.

Routekaart Mobiliteit

Voortgang op de hink

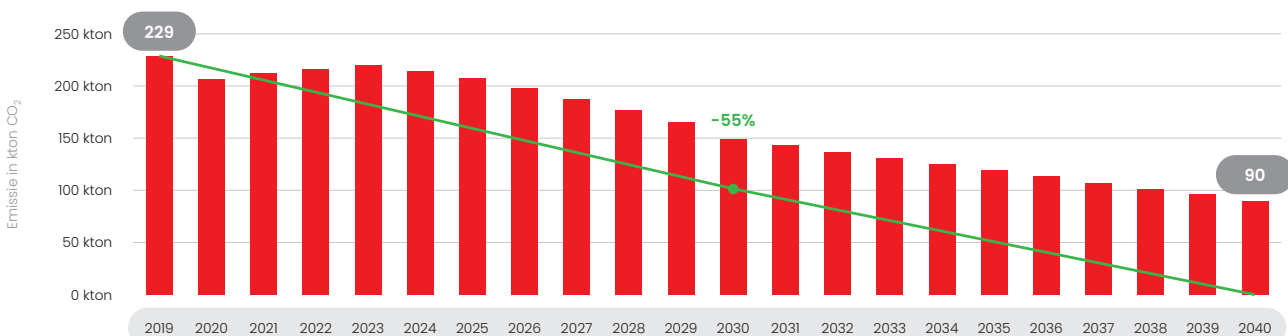
De uitstoot binnen de routekaart mobiliteit wordt veroorzaakt door het gebruik van fossiele brandstoffen voor alle soorten verkeer en vervoer. Het auto- en vrachtverkeer op de rijkswegen en de binnenvaart dragen hier veruit het meest aan bij. Dit is samen goed voor ruim 26% van de totale uitstoot van Dordrecht. De gemeente heeft beperkt invloed op het verminderen van uitstoot binnen deze sectoren en is grotendeels afhankelijk van inzet en wet- en regelgeving van het Rijk en/of de EU. We richten ons daarom vooral op het stimuleren en zo goed mogelijk faciliteren van alternatieve vervoersmiddelen en het minder aantrekkelijk maken van autogebruik in de stad. Dit heeft meerdere voordelen: Het is minder druk in het verkeer, verkeersveiligheid neemt toe, er is meer ruimte voor stedelijke ontwikkelingen en groen, de luchtkwaliteit verbetert evenals de gezondheid van onze inwoners, en het is beter voor het klimaat. Sinds een aantal jaar maken we hierbij gebruik van het zogenaamde STOMP-principe, wat staat voor Stappen, Trappen, OV, Mobility-as-a-service (deelmobiliteit) en Privéauto.

Het aantal (semi-)publieke laadpunten in Dordrecht is gestegen naar ruim 1700. Begin 2026 heeft de gemeenteraad bovendien ingestemd met een initiatiefvoorstel dat thuisladen voor mensen zonder oprit mogelijk maakt. Zo faciliteren en stimuleren we het gebruik van elektrische auto's. Het busvervoer in de stad is al volledig elektrisch, evenals de waterbuslijn binnen de Drechtsteden. Op de regionale buslijnen wordt de komende jaren ook de overstap gemaakt.

Het aantal bezoekers aan de binnenstad dat met de fiets komt is in de 'Hink' toegenomen. Dit kwam deels door de tijdelijke sluiting van de Spuihavengarage, maar ook door intensiever gebruik van de parkeerplaatsen Weeskinderendijk en Energiehuis aan de rand van het stadscentrum. Tegelijkertijd hebben we het aanbod van deelauto's vergroot en is het Bewegend Bos door de stad een groot succes geweest.

Niet op alle onderdelen van de routekaart is het beoogde resultaat behaald. De invoering van de zero emissie zone voor stadslogistiek heeft eind 2025 geen meerderheid kunnen vinden in de gemeenteraad en gaat dus voorlopig niet door. Op de onderdelen waar we lokaal weinig invloed op hebben, zetten we in op lobby en dit blijven we ook doen. Het verlagen van de maximumsnelheid op de N3 naar 80 km/u is daar een voorbeeld van. Het is echter nog niet gelukt om dit op de agenda te krijgen bij Rijkswaterstaat.

Mobiliteit

Lijn = doelstelling 2030 (-55%) en 2040 (0% uitstoot)
 Staafdiagram = reductie o.b.v. onze plannen en autonome ontwikkelingen

Er is in de binnenvaart nog nauwelijks reductie van uitstoot behaald. In regioverband worden wel de benodigde randvoorwaarden voor verduurzaming gerealiseerd. Samen met het bedrijfsleven stelden we onder andere meerdere innovatielijnen op, zoals de Refit-alliantie en zero emissie baggeren. En breiden we de komende jaren de walstroominfrastructuur verder uit.

We verwachten dat we eind 2025 9% CO₂ hebben bespaard bij mobiliteit ten opzichte van 2019.

Doorkijk naar de Stap 2026–2030

Veel van de uitstoot door vervoer is bovenlokaal. Daarom zetten we ook in op regionale en landelijke impulsen. Zo werken we via het de Witt pact samen met de binnenvaartsector aan elektrificatie en verlengen van de levensduur van de binnenvaartschepen.

We blijven inzetten op het verbeteren van het openbaar vervoer

1. In de Dordtse Stadsas voegen we de komende jaren ruim 3.000 woningen en stedelijke bedrijvigheid toe. Dat kan alleen met veel frequentere en beter treinverbindingen. Rijk, provincie en gemeente werken daarom aan een verbeterplan voor station Dordrecht en een plan voor een nieuw station Leerpark Campus. Deze plannen zijn onderdeel van de gehele verbetering van de spoorweg 'Oude Lijn'.
2. Samen met doelgroepenvervoersbedrijf Stroomlijn breiden we de pilot publieke mobiliteit verder uit, onder andere via onderzoek naar een schoolbus in Wilgenwende. Het doel is om zoveel mogelijk passagiers van A naar B te brengen door de huidige beschikbare voertuigen beter te benutten waar dat kan. Op dit moment mogen verschillende soorten passagiers niet in hetzelfde voertuig vervoerd worden, waardoor deze vaak suboptimaal bezet zijn.
3. In juli 2026 gaat de Papendrechtse brug 9 maanden dicht voor al het verkeer. Fietsers kunnen dan ook geen gebruik meer maken van de baanhoekbrug, omdat deze nodig is voor nood- en hulpdiensten. Daarom worden voor fietsers en voetgangers twee extra ponten onderaan de brug ingezet. De sluiting van de brug zal gepaard gaan met veel extra verkeersdrukte en files op de wegen in de regio. We maken daarom het openbaar vervoer tijdens deze periode aantrekkelijker met flinke kortingsacties en extra buslijnen. Hiermee grijpen we het sluiten van de brug aan om fietsen en OV-gebruik te stimuleren en zo een blijvende gedragsverandering te bereiken..

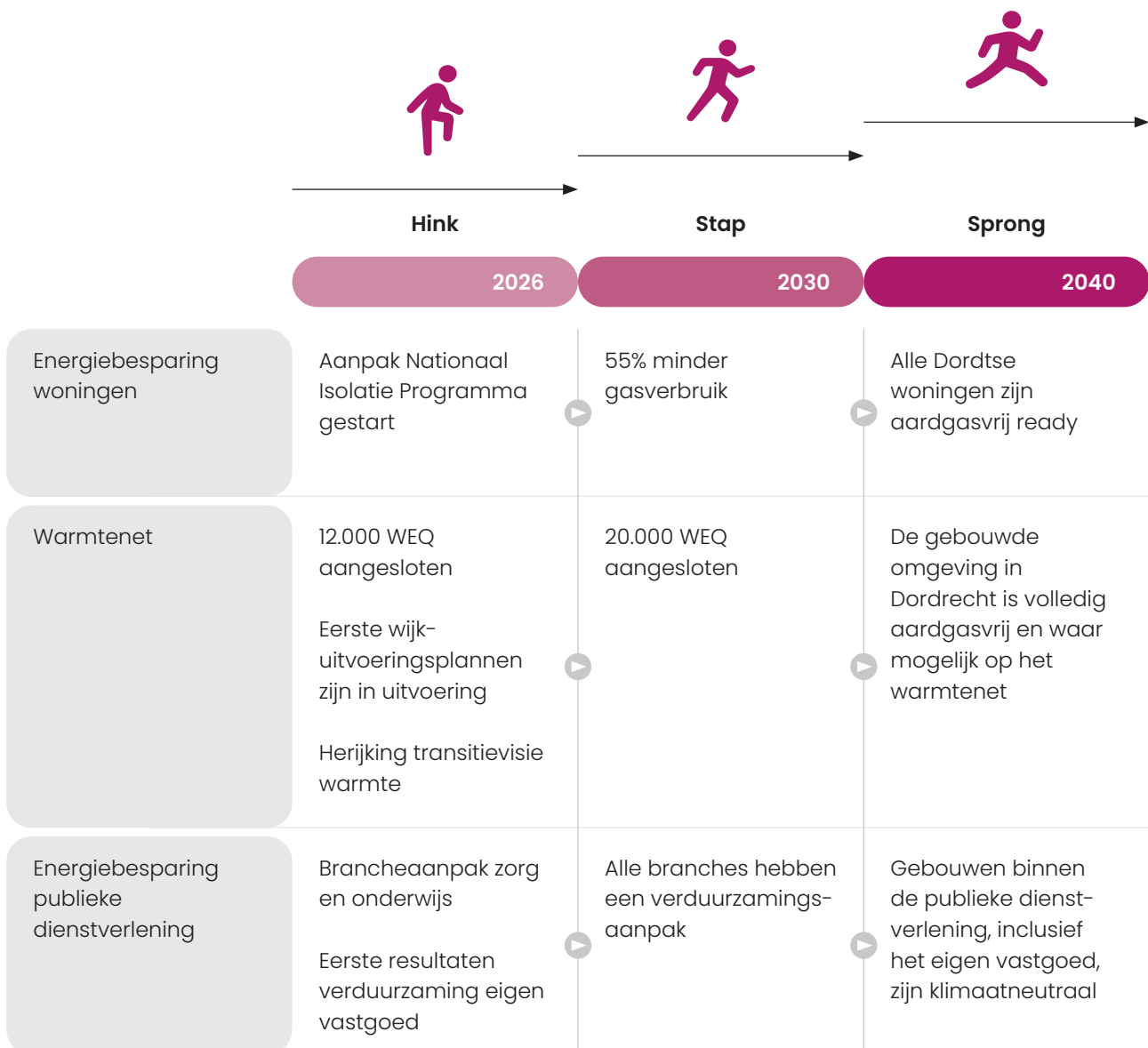
Uitbreiding van laadpunten en deelmobiliteit

We breiden het aantal laadpunten in de stad uit tot ruim 3000 in 2030. In 2026 gaat de concessie hiervoor van start. Netcongestie vormt hierbij vooralsnog geen probleem, aangezien slim laden nu al verplicht is voor de laadexploitanten. We actualiseren daarnaast onze plankaart om nieuwe laadlocaties inzichtelijk te maken. Het aanbod van deelauto's wordt fors uitgebreid. In 2030 zijn dat uitsluitend elektrische auto's.

Routekaart

Gebouwde omgeving

Voortgang op de hink

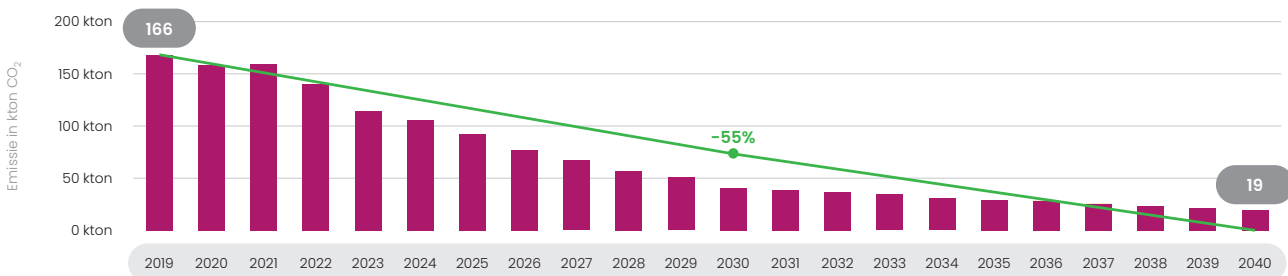
De CO₂ uitstoot van de bestaande gebouwde omgeving is onderdeel van het programma Energietransitie. In de Energietransitie wordt voor alle gebouwen in onze stad - woningen, bedrijfsgebouwen en maatschappelijk vastgoed- ingezet op energiebesparing, duurzame warmte en een toekomstbestendig energiesysteem. In de voortgangsrapportages Energietransitie 2024 en 2025 is de voortgang van alle onderdelen van de hink-fase terug te vinden.

Samenvattend zijn alle onderdelen van de eerste fase tot 2026 volgens planning verlopen, met uitzondering van de voortgang van het warmtenet. Door vertraging in landelijke wet- en regelgeving en onvoldoende betaalbaarheidsperspectief lukt het waarschijnlijk niet om eind 2026 al 12.000 woningequivalenten aangesloten te hebben. Wel is met het warmteprogramma de versnelling ingezet in startwijk Crabbehof.

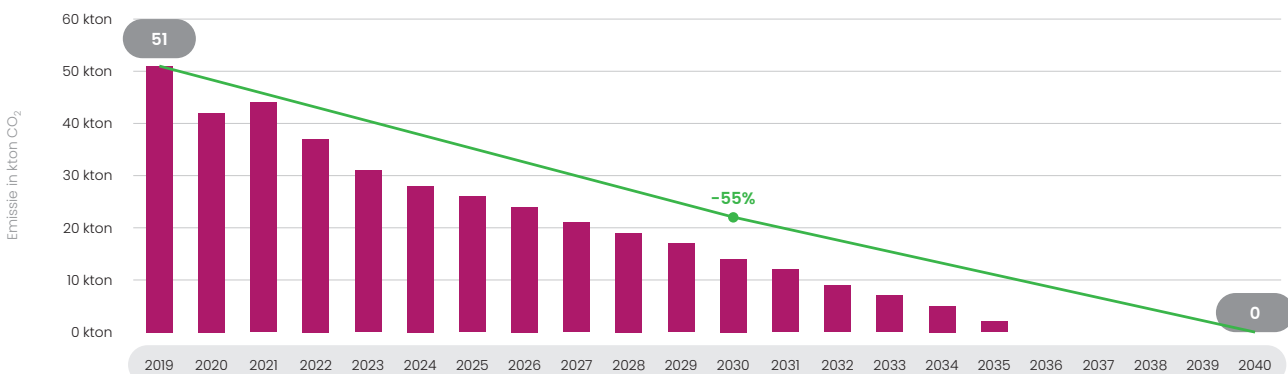
We verwachten eind 2025 46% CO₂ hebben bespaard in de gebouwde omgeving ten opzichte van 2019.

Woningen

Lijn = doelstelling 2030 (-55%) en 2040 (0% uitstoot)
Staafdiagram = reductie o.b.v. onze plannen en autonome ontwikkelingen

Publieke dienstverlening

Doorkijk naar de Stap 2026–2030

In 2030 verwachten we 76% CO₂ te hebben bespaard bij woningen door met name isolatie en het warmtenet. Het doel is 55% CO₂ besparing in 2030 ten opzichte van 2019. Daarvoor gaan we het volgende doen:

55% minder gasverbruik woningen

Bij de voortgangsrapportage Energietransitie 2024 hebben we u geïnformeerd niet meer te sturen op energielabels vanwege het onbetrouwbare en onvolledige karakter daarvan. In plaats daarvan sturen we in de energietransitie op minder gasverbruik, wat een betere graadmeter is voor goed geïsoleerde woningen. We helpen huizenbezitters met 2 slecht geïsoleerde bouwdelen en een lage WOZ-waarde met subsidie. Tussen 2026 en 2030 wordt deze financiële ondersteuning uitgebreid met inzet van het Nationaal isolatieprogramma en het Volkshuisvestingsfonds. Met een gerichte inzet in wijken met de laagste WOZ-waarden, het stimuleren van eigenaar-bewoners en particuliere verhuurders, en ontzorging, willen we tussen 2026 en 2030 slecht geïsoleerde woningen structureel verbeteren en 55% minder gas verbruiken.

Circulair

Handreiking circulaire energietransitie

Om medewerkers van de gemeente te ondersteunen bij het toepassen van circulariteit binnen de energietransitie is de Handreiking Circulaire Energietransitie opgesteld. De handreiking ondersteunt bij circulair inkopen van materialen zoals zonnepanelen, warmtepompen en isolatie, en helpt bij het maken van keuzes over langere levensduur, hergebruik en verwerking van producten die de gemeente al in bezit heeft. Met deze handreiking zetten we de eerste stappen naar een circulaire energietransitie.

20.000 WEQ aangesloten op het warmtenet

De ambitie is om in 2030 20.000 woningequivalenten aangesloten te hebben. Dat betekent dat we gebiedsgericht aan de slag gaan. We beginnen in Crabbefhof. In 2026 en 2027 krijgt de gemeente nieuwe bevoegdheden om hier op te handelen. Zo kunnen we met de aanwijsbevoegdheid uit de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) een einddatum bepalen voor het leveren van aardgas. Betaalbaarheid en keuzevrijheid zijn hierbij belangrijke randvoorwaarden.

De uitbreiding van het warmtenet gebeurt in nauwe samenwerking met HVC, Stedin en de woningcorporaties. We intensiveren de aansluiting van woningen en andere gebouwen in Dordt-West en in buurten langs de bestaande hoofdleidingen. Ook nieuwbouw sluiten we zoveel mogelijk aan. Hiermee beperken we tegelijkertijd netcongestie.

Verduurzamingsaanpak maatschappelijk vastgoed

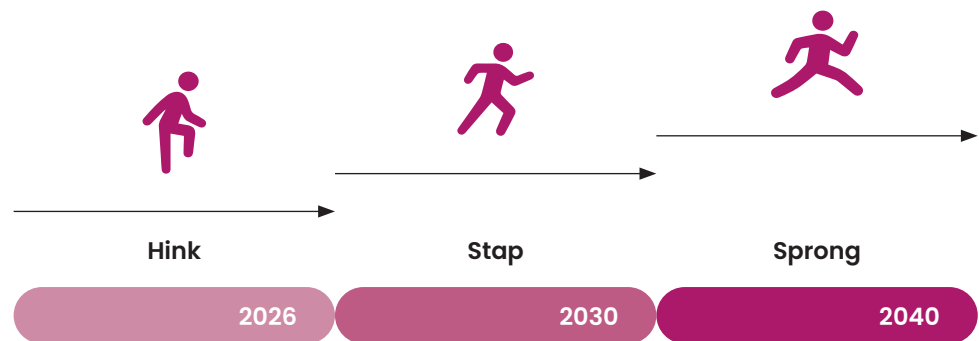
Bij publieke dienstverlening (maatschappelijk vastgoed) verwachten we in 2030 72% CO₂ te hebben bespaard (doel 55%). We hebben gekozen om alle branches, waaronder sportcomplexen, religieuze gebouwen en buurthuizen, te bedienen in het ontzorgingsprogramma. De Omgevingsdienst OZHZ heeft voor grote zorginstellingen en scholen een speciale aanpak waarbij organisaties uit dezelfde branche met elkaar werken aan verduurzaming van hun gebouwen. Na de succesvolle pilot in 2024-2025 breiden we vanaf 2026 onze aanpak uit naar een ontzorging voor alle circa 300 maatschappelijke gebouwen in de stad.

Tussen 2026 en 2030:

- Werken we ook wijkgericht aan het aardgasvrij-klaar maken van maatschappelijk vastgoed, te beginnen bij Crabbehof;
- Besteden we meer capaciteit aan het opschalen van het ontzorgingsprogramma, zodat instellingen continu ondersteuning krijgen bij energiebesparing, duurzame warmte en financiering;
- Verduurzamen we zo snel mogelijk onze eigen gemeentelijke gebouwen, zodat we kunnen laten zien dat wij dit heel belangrijk vinden.

Routekaart Nieuwbouw

Toekomstbestendig bouwen

Analyse van onze Dordtse koploperprojecten nu. Waar staan we op het gebied van Paris-Proof?

Enkele pilots in tenders met Paris-Proof criteria in uitvragen, bijvoorbeeld via de Leidraad HetNieuweNormaal.

Kennisdeling binnen het regionale en lokale bouwnetwerk/ het opbouwen van partnerschappen.

Concretere uitwerking van de ambities voor de gemeente Dordrecht richting 2030/ 2040.

Opschalen met Paris-Proof duurzaamheidseisen/ HetNieuweNormaal in projecten.

Inzet met geleerde lessen voor bijdrage aan landelijke discussie en wet / regelgeving.

Inzet voor standaardisering van bouwmethodieken en -uitgangspunten t.b.v. innovatie bij 'het peloton' aan bouwbedrijven/ontwikkelaars/ beleggers.

Standaardisering van de Paris-Proof uitgangspunten in alle projecten, ondersteund door landelijke wetgeving of juridisch-planologische borging op lokale schaal.

Een blijvende voortrekkersrol.

Voortgang op de hink

We beogen met de maatregelen in de routekaart nieuwbouw het zoveel mogelijk voorkomen van extra uitstoot door nieuwbouwprojecten. We werken toe naar 'Paris Proof bouwen': dit betekent dat we bouwen volgens de afspraken van het Klimaatakkoord van Parijs.

Analyse koploperproject

Voor de eerste fase van het woningbouwproject Amstelwijck is in kaart gebracht of dit al voldoet aan de Paris Proof normen voor materiaalgebonden CO₂ uitstoot. Dit is niet het geval. De Paris Proof norm voor 2030 is 220 kg CO₂/m² BVO. Bij de woningen in Amstelwijck is dit 272 kg CO₂/m² BVO. De gemiddelde nieuwbouwwoning in Nederland heeft echter een materiaalgebonden CO₂ uitstoot van ongeveer 340 kg CO₂/m² BVO. De woningen zijn dus gebouwd met ruim een kwart minder uitstoot dan de gemiddelde nieuwbouwwoning in Nederland. We zijn op de goede weg, maar het kan nog beter.

Paris Proof criteria in tenders, Het Nieuwe Normaal

Met de aankomende tenders van Spuiboulevard (locatie Stads Kantoor) en Gezondheidspark experimenteren we met Paris Proof bouwen door een maximale CO₂-uitstoot uit te vragen. Hiervoor houden we de normering van [Het Nieuwe Normaal](#) aan.

Bouwhub

We ondersteunden de totstandkoming van een circulaire bouwhub in Dordrecht. Dit Bouw Circulair Netwerk is een samenwerking van meerdere lokale en regionale aannemers dat nog steeds groeiende is. Het richt zich op het hergebruik van materialen en producten uit de bouw, zoals toiletpotten, deuren en kozijnen. Daarnaast maken ze van oud materiaal nieuwe bouwproducten, bijvoorbeeld 2-bij-4 balken die veel gebruikt worden bij nieuwbouwprojecten. In het voorjaar van 2025 verhuisde de hub naar Papendrecht naar een permanent onderkomen.

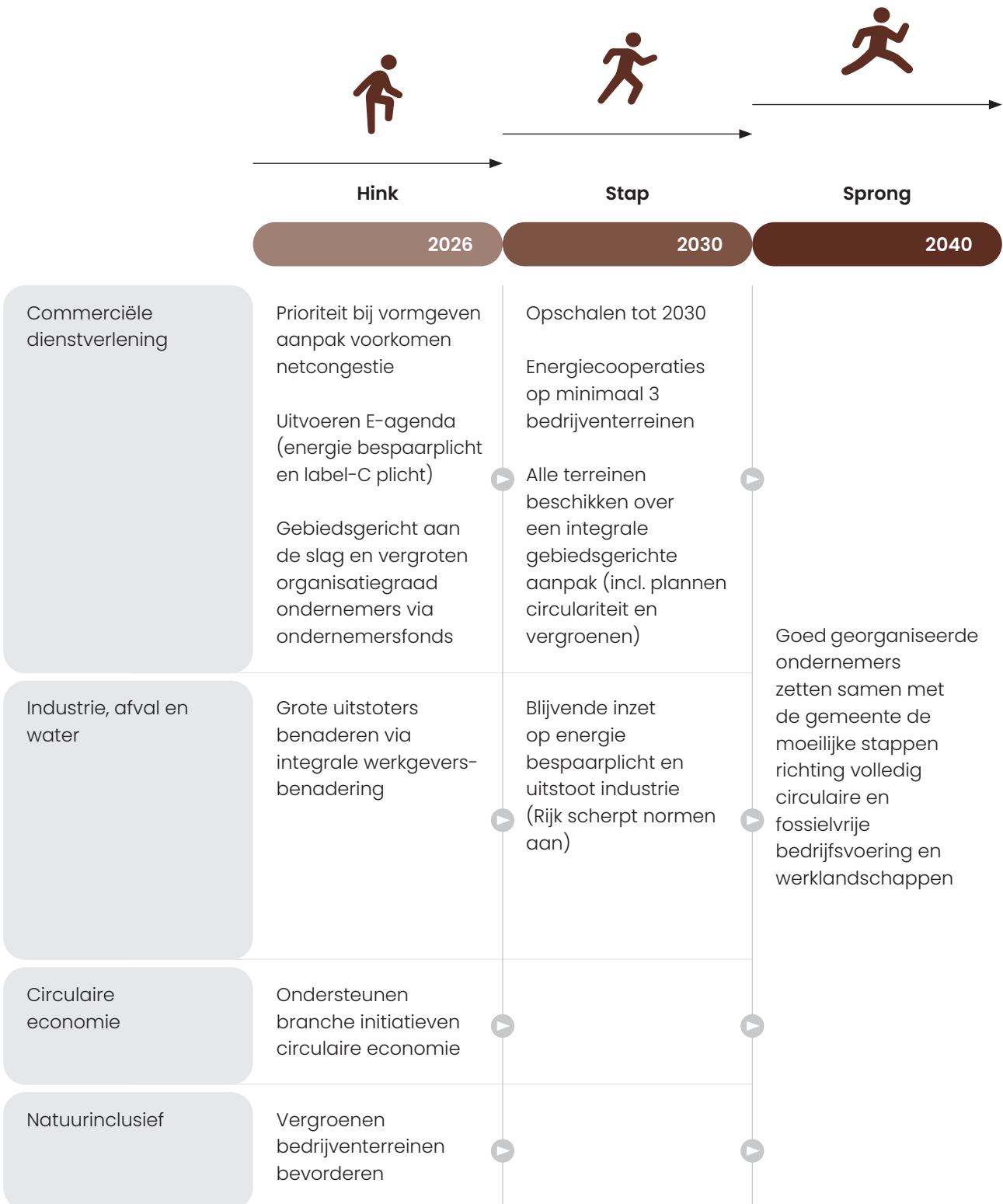
Doorkijk naar de stap 2026–2030

De komende periode zetten we de duurzaamheidseisen vanuit 'Het Nieuwe Normaal' steeds vaker in om 'Paris Proof bouwen' verder te brengen binnen Dordrecht. Bij de aankomende tenders van Spuiboulevard (locatie Stads Kantoor) en Gezondheidspark nemen we een maximale CO₂-uitstoot als wens op. We evalueren hoe de markt dit oppakt en hoe we dit in komende projecten verder kunnen ontwikkelen. We werken hierin samen met de regiogemeenten, zodat we van elkaar leren.

Via de samenwerkingsagenda Toekomstbestendige Gebiedsontwikkeling werken we toe naar landelijke standaardisering van bouwmethodieken en uitgangspunten om innovaties in de bouw te stimuleren. In de raadsinformatiebrief die u ook rond deze tijd ontvangt, vindt u hier meer informatie over.

Routekaart Economie

Voortgang op de hink

De CO₂-uitstoot binnen de Routekaart Economie wordt veroorzaakt door de commerciële dienstverlening en de industrie. Bij de commerciële dienstverlening gaat het met name om gebouw- en procesgebonden energieverbruik. Bij de industrie komen daar nog de uitstoot van overige broeikasgassen bij. Deze zorgen voor een relatief groot deel van onze stedelijke uitstoot.

Alle onderdelen van de Hink zijn volgens planning verlopen en er zijn mooie resultaten geboekt. Zowel op uitstoot van CO₂ als op randvoorwaarden en bouwstenen voor de uitvoering de komende jaren.

Dit is gerealiseerd ondanks de problematiek rondom netcongestie. Met name het bedrijfsleven wordt hier fors door geraakt. Bedrijven kunnen niet uitbreiden of zich hier vestigen als daar een grote(re) aansluiting voor nodig is. De benodigde verzwaring van het net laat nog jaren op zich wachten. Vanaf medio 2026 zal dit probleem ook voor kleinverbruik aansluitingen, vooral bestaande uit MKB, gaan gelden. Dit probleem heeft echter ook voor innovatie en samenwerkingsverbanden gezorgd. Ondernemers zoeken elkaar op om samen oplossingen te vinden, de energiecoöperaties zijn daar een mooi voorbeeld van. Met Werkgevers Drechtsteden, lokale ondernemersfondsen, Smart Delta Drechtsteden en Stedin werken we hard aan een slimmer en efficiënter energiesysteem, dat steeds meer decentraal georganiseerd is en zich richt op de lokale markt.

We verwachten eind 2025 63% CO₂ te hebben bespaard binnen economie ten opzichte van 2019. Deze forse reductie komt met name door veel minder uitstoot van overige broeikasgassen door Chemours. We zien echter dat deze uitstoot sterk fluctueert per jaar, waardoor de huidige reductie geen garantie geeft voor de komende jaren.

In de voortgangsrapportage Energietransitie 2024 en 2025 wordt uitgebreider stilgestaan bij een aantal onderdelen van deze routekaart.

Commerciële dienstverlening

De OZHZ controleert in opdracht van de gemeente of bedrijven voldoen aan de energiebesparingsplicht. De OZHZ toetst of bedrijven de verplichte besparingsmaatregelen nemen. Dit moet zorgen voor een significante reductie van het energieverbruik. We hebben het aantal controles de afgelopen jaren daarom opgevoerd. We verwachten dat eind 2026 alle betrokken bedrijven minstens één fysieke energiecontrole hebben gehad.

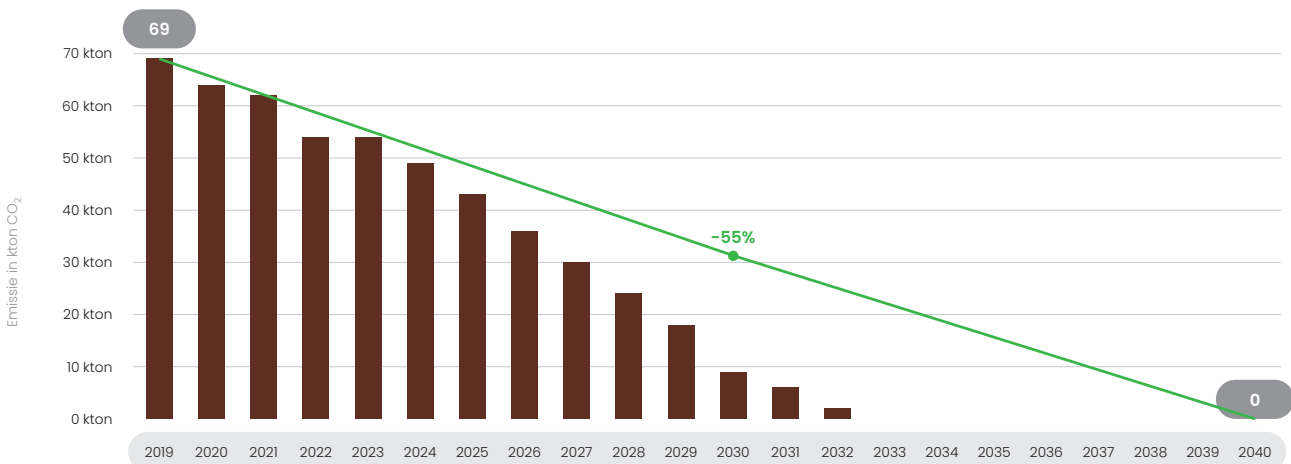
Gebiedsgerichte aanpak op bedrijventerreinen

We hebben, samen met de Werkgevers Drechtsteden, de afgelopen twee jaar de oprichting van meerdere energiecoöperaties op bedrijventerreinen gefaciliteerd. Dit gaat helpen om netcongestie te verlichten en ontwikkelingen mogelijk te blijven maken. Daarnaast bieden de energiecoöperaties een stevige basis voor grootschalige verduurzaming en CO₂-reductie op onze bedrijventerreinen.

Binnen de Westelijke Dordtse Oever is begin 2025 de eerste energiecoöperatie van Dordrecht formeel opgericht vanuit de ondernemersfondsen Dordtse Kil III en DistriPark.

Commerciële dienstverlening

Lijn = doelstelling 2030 (-55%) en 2040 (0% uitstoot)
Staafdiagram = reductie o.b.v. onze plannen en autonome ontwikkelingen

Hierdoor kan de beschikbare stroomcapaciteit beter benut worden. Bijvoorbeeld door het delen van energie en het spreiden van piekmomenten. Nieuwe bedrijven kunnen ook aansluiten zodat de ontwikkeling van de bedrijventerreinen door kan blijven gaan.

In de Dordtse Zeehaven werken we samen met het Havenbedrijf Rotterdam aan de verduurzaming van het gebied. Door de aanleg van walstroom, het uitbreiden van oplaadfaciliteiten op privaat terrein en door op de hele WDO kaders te bieden voor duurzaam vastgoed, duurzame bedrijfsvoering, opwek en klimaatadaptieve maatregelen.

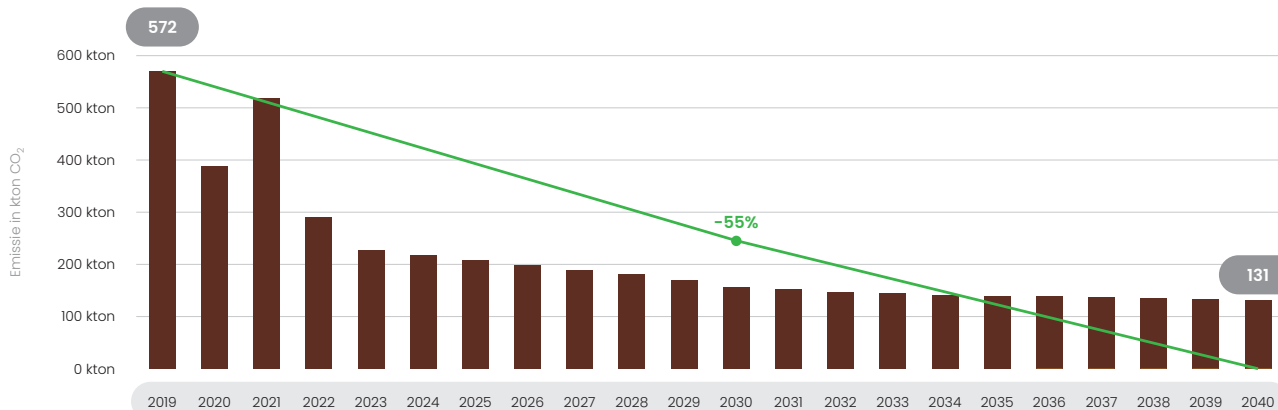
Industrie

In Dordrecht is een relatief klein aantal bedrijven verantwoordelijk voor een groot deel van de totale uitstoot van broeikasgassen. Voor deze bedrijven hebben we een aparte aanpak opgesteld: de 'aanpak grote uitstoters'. In de 'Hink' fase hebben we in individuele gesprekken inzicht gekregen in de duurzaamheidsplannen van deze partijen. Ook hebben we onderzocht of die aansluiten bij de gemeentelijke ambitie. Tot slot hebben we gevraagd hoe we kunnen helpen met verduurzaming. In 2026 spreken we de laatste partijen op de lijst.

De eerste conclusie is dat alle 'grote uitstoters' actief bezig zijn met verduurzaming, al dan niet onder druk van nationale en internationale wetgeving. De één richt zich op het besparen van energieverbruik, de ander op het verduurzamen van het bedrijfsproces, en weer anderen op allebei. Meerdere organisaties hebben vergelijkbare ambities als de gemeente of zijn zelfs ambitieuzer.

Industrie

Lijn = doelstelling 2030 (-55%) en 2040 (0% uitstoot)
Staafdiagram = reductie o.b.v. onze plannen en autonome ontwikkelingen

Tegelijkertijd ziet men ook duidelijke uitdagingen door netcongestie, stijgende prijzen, en wisselend Rijksbeleid die de verduurzamingsplannen bemoeilijken.

Mooi voorbeeld: CO₂-afvang HVC

De afvalverbrandingsinstallaties van HVC in Dordrecht zijn verantwoordelijk voor een enorme hoeveelheid CO₂-uitstoot, ruim 400 kton per jaar. HVC wil deze emissies graag reduceren door middel van een CO₂-afvanginstallatie. Deze installatie moet zorgen voor een halvering van de jaarlijkse CO₂ uitstoot en vermindert daarmee ook een groot deel van de uitstoot van Dordrecht. HVC heeft deze plannen gedeeld met de aandeelhouders en onlangs is dit project gestart. Als gemeente zijn we blij met deze ontwikkelingen. We zijn in gesprek met HVC over een aantal onderdelen, zoals de fysieke inpassing en logistiek.

Doorkijk naar de stap 2026-2030

Commerciële dienstverlening

Richting 2030 verwachten we een forse reductie van uitstoot binnen de commerciële dienstverlening, met name door de maatregelen uit de energiebesparingsplicht. De bedrijven die hieraan moeten voldoen hebben dan meerdere maatregelen genomen, met als resultaat een verlaging van het energiegebruik. De extra inzet op energiecontroles zorgt ervoor dat iedereen aan de slag moet.

De ontwikkeling van de energiecoöperaties gaat veel sneller dan verwacht. Inmiddels werken al meer dan tien bedrijventerreinen toe naar een energiecoöperatie; één is er al formeel opgericht. De komende jaren zetten we daarom in op het vergroten van het aantal deelnemende bedrijven en het efficiënter benutten van de beschikbare netcapaciteit. Dit doen we in nauwe samenwerking met de ondernemers zelf en Werkgevers Drechtsteden.

Industrie

Binnen de industrie moet de aanscherping van wet- en regelgeving vanuit het Rijk voor reductie zorgen. De aanpak voor grote uitstoters zetten we door. Op basis van een analyse van alle opgehaalde informatie volgt een advies op met vervolgstappen.

Het Leerpark als innovatiecentrum voor de energietransitie

Een concreet project uit de 'Stap' is de Maakfabriek op het Leerpark. Een deel van de beschikbare ruimte is ingericht als living lab en experimenteerruimte voor alles wat met de energietransitie en netcongestie te maken heeft. Regionale bedrijven kunnen hun innovaties testen en etaleren met behulp van studenten van de Smart Campus Leerpark. Zij leren hier de technieken van de toekomst die de samenleving hard nodig heeft. Er vinden al gesprekken plaats met een groep geïnteresseerde innovatieve bedrijven.

Circulair

Regionale Krachtenbundeling Circulaire Economie

Sinds begin 2025 zijn we onderdeel van de Regionale Krachtenbundeling Circulaire Economie in de regio Zuid-Holland Zuid. We werken samen met gemeenten, de Provincie Zuid-Holland, de Omgevingsdienst, onderwijsinstellingen en ondernemers aan een circulaire economie. Centraal in de samenwerking staan de thema's beleid, bedrijvigheid en bouw, we onderzoeken potentieel circulaire bedrijven en organiseren innovatietafels over circulaire bouw.

Maritieme maakindustrie

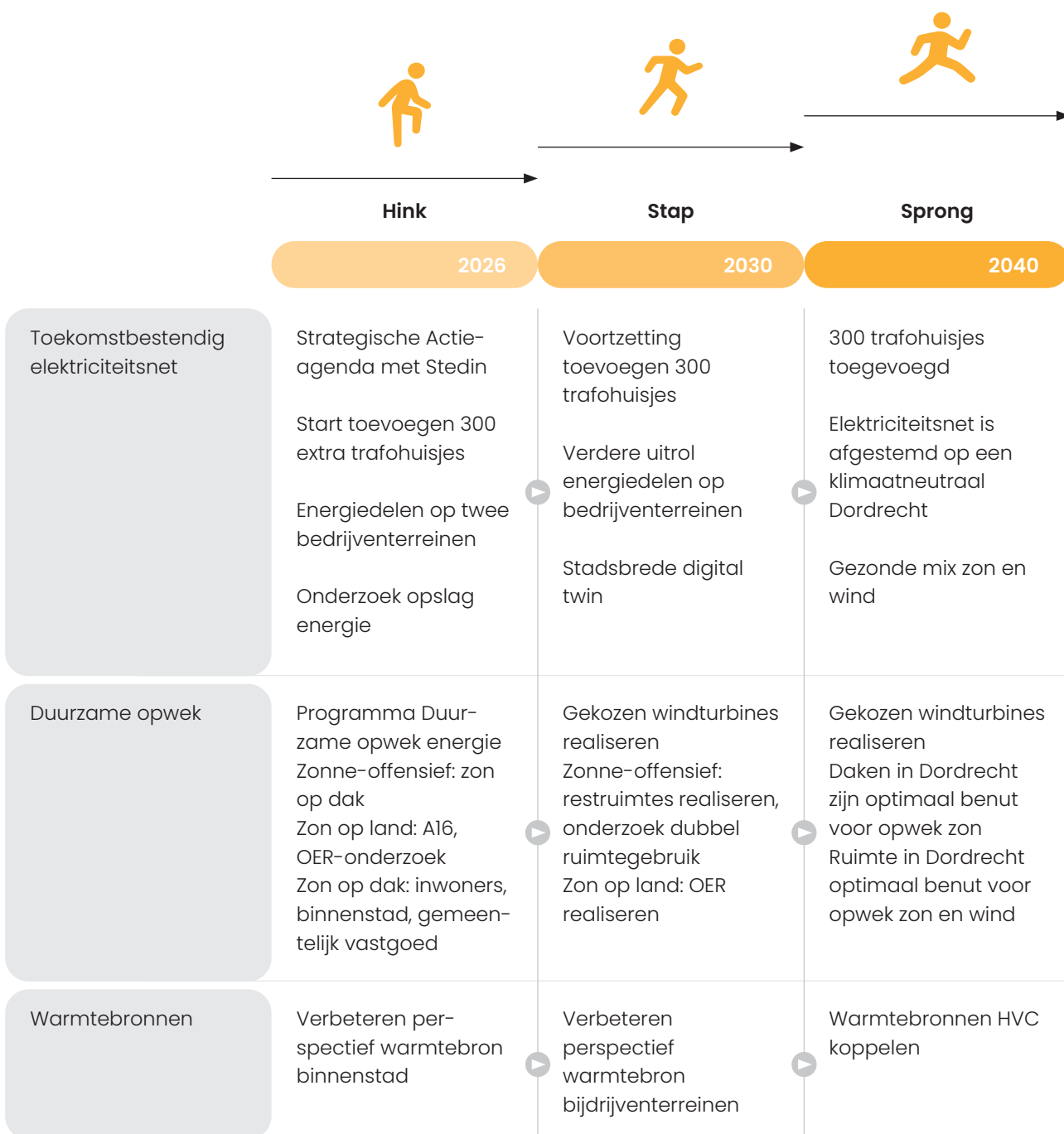
Het 'De Witt Toekomstpact' is een meerjarige investeringsagenda voor de maritieme maakeconomie in Zuid-Holland, met Rotterdam en de regio Drechtsteden als aanjagers. De inzet is duurzame, klimaatneutrale productieprocessen en de verduurzaming van bestaande schepen. De acties in dit pact dragen bij aan een langere levensduur en een efficiëntere inzet van energie bij de bestaande vloot.

Natuurinclusief

Bij gemeentelijke uitgaven op de bedrijventerreinen hanteren we criteria die een bijdrage leveren aan natuurinclusiviteit. Het gaat om groen, waterberging, CO₂-normen, duurzaam en circulair bouwen en opwek.

Routekaart Energie

Voortgang op de hink

Energie als routekaart heeft geen eigen CO₂ uitstoot. De routekaart Energie is onderdeel van het programma Energietransitie. In de Energietransitie wordt gewerkt aan een toekomstbestendig energiesysteem en de duurzame opwek en opslag die we daarvoor nodig hebben. Netcongestie is een grote complicerende factor voor de energievoorziening en dwingt ons om sneller in te zetten op meer lokale en onafhankelijke energievoorzieningen. In de voortgangsrapportages Energietransitie [2024](#) en 2025 is de voortgang van alle onderdelen van de hink-fase terug te vinden.

Samenvattend zijn alle onderdelen van de eerste fase tot 2026 volgens planning verlopen. Op het onderdeel 'warmtebronnen' is in 2025 voor de binnenstad in het warmteprogramma opgenomen dat een deel op het warmtenet kan worden aangesloten. We verkennen daarnaast of het groen gas dat door het Waterschap geproduceerd gaat worden, toegevoegd kan worden aan het gasnet.

Dordrecht partner in COPPER

Dordrecht is partner in het Europese Interreg-project [COPPER](#), een samenwerking tussen steden, netbeheerders, bedrijven en onderzoekinstellingen. Een voorbeeld van een COPPER project is de oprichting van de energiecoöperatie Dorcht West I met als doel een energieneutraal, zelfvoorzienend bedrijventerrein. Met het geld uit COPPER kunnen we meer onderzoek doen, energiemanagementsystemen financieren, onze digital twin verder ontwikkelen en de energiecoöperatie ondersteunen met energie-experts.

Doorkijk naar de Stap 2026–2030

Toekomstbestendig elektriciteitsnet

Dordrecht werkt aan het verminderen van netcongestie. De oplossingen die tot nu toe zijn voorbereid, worden vanaf 2026 op grotere schaal toegepast: buurten en bedrijventerreinen stemmen hun energiegebruik beter af op momenten waarop er ruimte is op het net en steeds meer locaties maken gebruik van opslag om pieken op te vangen. Er komen meer nieuwe stations en verbindingen. Zo ontstaat een stabiel elektriciteitsnet dat minder vaak vastloopt en woningbouw, elektrisch rijden en duurzame energie weer mogelijk maakt.

Duurzame opwek

Afhankelijk van de bestuurlijke keuzes komen er de komende tijd meer mogelijkheden voor de opwek van energie. Er zijn volop zonnepanelen op daken en op onderzochte plekken kan windenergie worden ontwikkeld. Door die combinatie ontstaat er een betrouwbaar energie aanbod én wordt het minder druk op het net. Zo kan Dordrecht de opwekdoelstelling voor 2030 halen en tegelijkertijd bijdragen aan een lokaal en onafhankelijk energiesysteem.

We verbeteren het bronperspectief voor bedrijventerreinen. We zitten in de onderzoeksfase: we verkennen waar de opwek van wind een rol kan spelen in de warmteketen en we verbinden dit met regionale waterstof-experimenten in de Drechtsteden. Doel is om per terrein te bepalen welke combinatie van bronnen en infrastructuur het meest betrouwbaar, betaalbaar en uitvoerbaar is. Zo weten bedrijven welke mogelijkheden er voor hen zijn.